

Якість життя в регіонах України

Посткризовий зріз

Що таке якість життя?

- **Людей насамперед цікавлять речі, які безпосередньо впливають на їх життя:** можливість знайти роботу або відкрити свій бізнес, скористатися послугами гарного лікаря, дихати чистим повітрям. **Вони об'єднуються у поняття якості життя**
- **Забезпечення високої якості життя населення – основний критерій оцінки ефективності влади,** який довгий час лишався неусвідомленим та ігнорувався
- **Президент України визначив якість життя метою реформ.** Для досягнення цієї мети необхідно перетворити концепцію якості життя на засіб державної політики, зробити її основою для визначення політичних пріоритетів, планування та оцінки їх досягнення
- **Першим кроком до поліпшення якості життя є її оцінка.** Не всі умови якості життя можна змінити засобами державної політики: географічне розташування, клімат, ландшафт, забезпеченість природними ресурсами. Для оцінки якості життя та формування державної політики з її поліпшення принципове значення мають ті складові якості життя, що можуть бути змінені політичними засобами

Якість життя в Україні

Місце	Рейтинг
69 місце з 169 країн	Рейтинг рівня людського розвитку 2010 року ООН
69 місце з 192 країн разом з ПАР, Домініканською республікою, Мороко, Намібією, Ботсваною, Тринідад і Тобаго та Тунісом	Рейтинг якості життя 2011 року International Living
69 місце з 110 країн	Рейтинг рівня добробуту 2010 року Legatum Institute
53 місце з 63 країн	Рейтинг якості життя 2009 року МЦПД

Складові якості життя

на регіональному рівні

Добробут

- **Економічний розвиток**
  - доходи
  - зайнятість
- **Інноваційний потенціал**

Державні послуги

- **Освіта**
  - охоплення
  - якість
- **Охорона здоров'я**
  - стан здоров'я
  - захворюваність
  - забезпеченість кадрами
  - спосіб життя

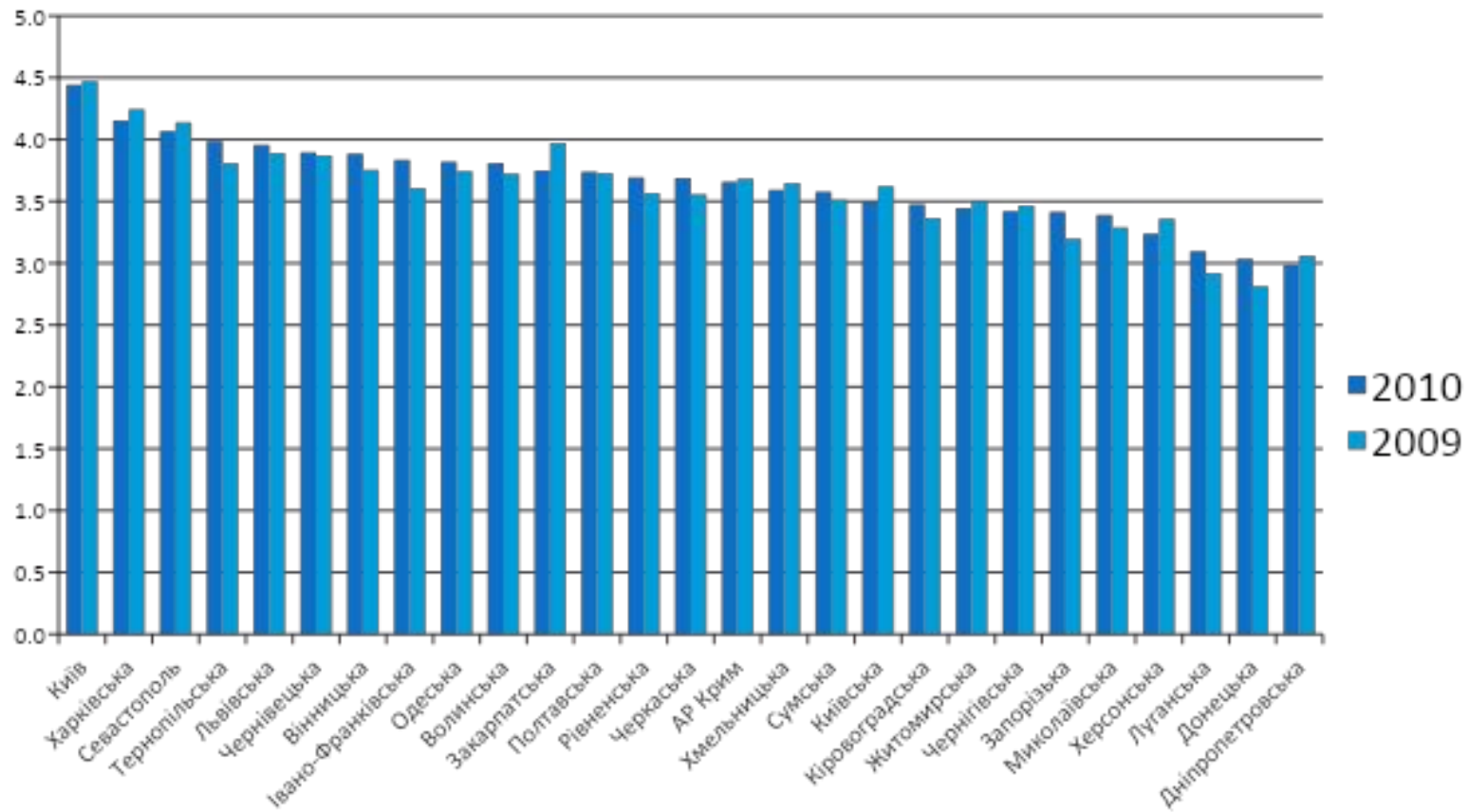
Середовище для життя

- **Суспільство**
  - громадська безпека
  - суспільна нерівність
- **Довкілля**
  - викиди
  - якість повітря
  - якість води

- 1) **Джерела інформації** – дані Держкомстату та незалежних досліджень, розраховані за єдиною методикою для всіх регіонів
- 2) **Показники якості життя** – використовувались найбільш загальноживані та однозначні в інтерпретації
- 3) **Базовий рік** – 2010, у випадку відсутності інформації використовувались останні наявні дані
- 4) **“П’ятибальна” шкала оцінки** – дані за всіма показниками нормалізовано таким чином, що результати регіонів коливаються від *“відмінно”* – 5 балів, до *“незадовільно”* – 2 бали
- 5) **Рейтинг успішності** у кожній зі сфер якості життя обчислено для всіх регіонів
- 6) **Індекс якості життя** – композитний показник, в який складаються отримані середні оцінки, відображає відносні результати регіонів

Індекс якості життя

відносні зміни за рік

Сфери якості життя

Регіони	Добробут	Освіта	Охорона здоров'я	Суспільство	Довкілля	Якість життя
Київ	4,6	4,8	4,6	3,8	4,5	4,4
Харківська	4,1	4,0	3,9	3,8	5,0	4,2
Севастополь	3,6	5,0	3,8	3,3	4,8	4,1
Тернопільська	2,4	3,5	4,5	4,5	5,0	4,0
Львівська	3,1	3,3	4,1	4,5	4,8	4,0
Чернівецька	2,7	2,5	4,8	4,5	5,0	3,9
Вінницька	2,4	3,5	4,3	4,5	4,8	3,9
Івано-Франківська	2,3	3,5	4,6	4,8	4,0	3,8
Одеська	3,7	3,8	3,1	3,8	4,8	3,8
Волинська	2,4	3,0	4,1	4,5	5,0	3,8
Закарпатська	3,0	2,5	3,8	4,5	5,0	3,8
Полтавська	3,6	3,0	3,9	3,8	4,5	3,7
Рівненська	2,7	3,0	3,5	4,3	5,0	3,7
Черкаська	2,4	3,5	3,5	4,0	5,0	3,7
АР Крим	3,3	3,5	3,5	3,5	4,5	3,7
Хмельницька	2,7	2,8	3,3	4,3	5,0	3,6
Сумська	3,1	3,0	3,5	3,8	4,5	3,6
Київська	2,9	3,0	3,6	3,3	4,8	3,5
Кіровоградська	3,0	3,0	2,9	3,5	5,0	3,5
Житомирська	2,7	2,3	3,5	3,8	5,0	3,4
Чернігівська	2,7	2,8	2,9	3,8	5,0	3,4
Запорізька	3,6	3,5	3,5	3,5	3,0	3,4
Миколаївська	3,6	3,0	2,9	3,3	4,3	3,4
Херсонська	2,6	2,8	2,6	3,3	5,0	3,2
Луганська	2,9	3,3	2,9	3,0	3,5	3,1
Донецька	3,4	3,5	2,8	3,0	2,5	3,0
Дніпропетровська	3,4	3,8	2,5	2,8	2,5	3,0

Якість життя в регіонах України

- **Порівняння якості життя** у містах Києві та Севастополі і решті регіонів можливе, адже різниця між рівнем урбанізації Севастополя та Донецької області становить 3%, а Донецької та Закарпатської областей – 54%. Прямого зв'язку між рівнем урбанізації та якістю життя немає.
- **Київ та Севастополь** – лідери рейтингу регіонів (I та III місце) та міст (II та VI місце). Їх слабе місце – суспільство, що типово для всіх високоурбанізованих регіонів.
- **Харківська** – область з найвищою якістю життя та одним з найвищих рівнів урбанізації, єдина східна область у першій половині рейтингу. Кращій якості життя вона завдячує своєму центру – місту Харкову, що посіло I місце у рейтингу міст.
- **Донецька та Дніпропетровська** – аутсайдери рейтингу та найбільш урбанізовані області України. Їх слабкі місця – довілля та охорона здоров'я, типові для більшості східних областей.
- **Межа між Сходом і Заходом** за рік стала більш помітною: західні області переважають на початку рейтингу, а східні – в кінці. Криза позбавила високоурбанізовані та промислово розвинені східні області основної переваги – вищого рівня добробуту, та змінила співвідношення якості життя в регіонах України на користь західних областей.

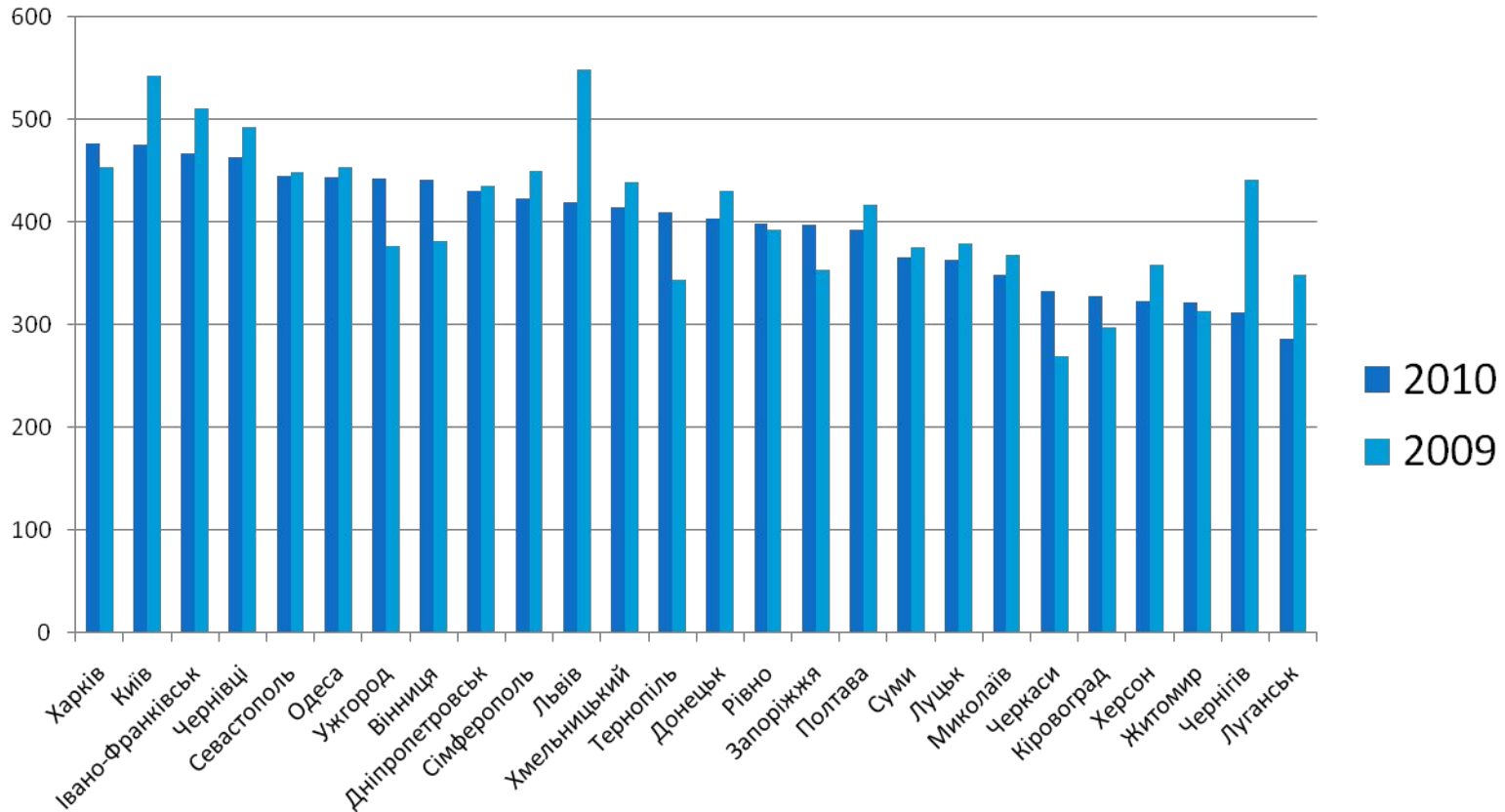

Якість життя та урбанізація

Регіони	Індекс якості життя (2010 рік)	Рівень урбанізації (% міського населення, 2010 рік)
Київ	4,4	100%
Харківська	4,2	80%
Севастополь	4,1	94%
Тернопільська	4,0	44%
Львівська	4,0	61%
Чернівецька	3,9	42%
Вінницька	3,9	49%
Івано-Франківська	3,8	43%
Одеська	3,8	67%
Волинська	3,8	52%
Закарпатська	3,8	37%
Полтавська	3,7	61%
Рівненська	3,7	48%
Черкаська	3,7	56%
АР Крим	3,7	68%
Хмельницька	3,6	54%
Сумська	3,6	67%
Київська	3,5	61%
Кіровоградська	3,5	62%
Житомирська	3,4	58%
Чернігівська	3,4	62%
Запорізька	3,4	77%
Миколаївська	3,4	68%
Херсонська	3,2	61%
Луганська	3,1	87%
Донецька	3,0	91%
Дніпропетровська	3,0	83%

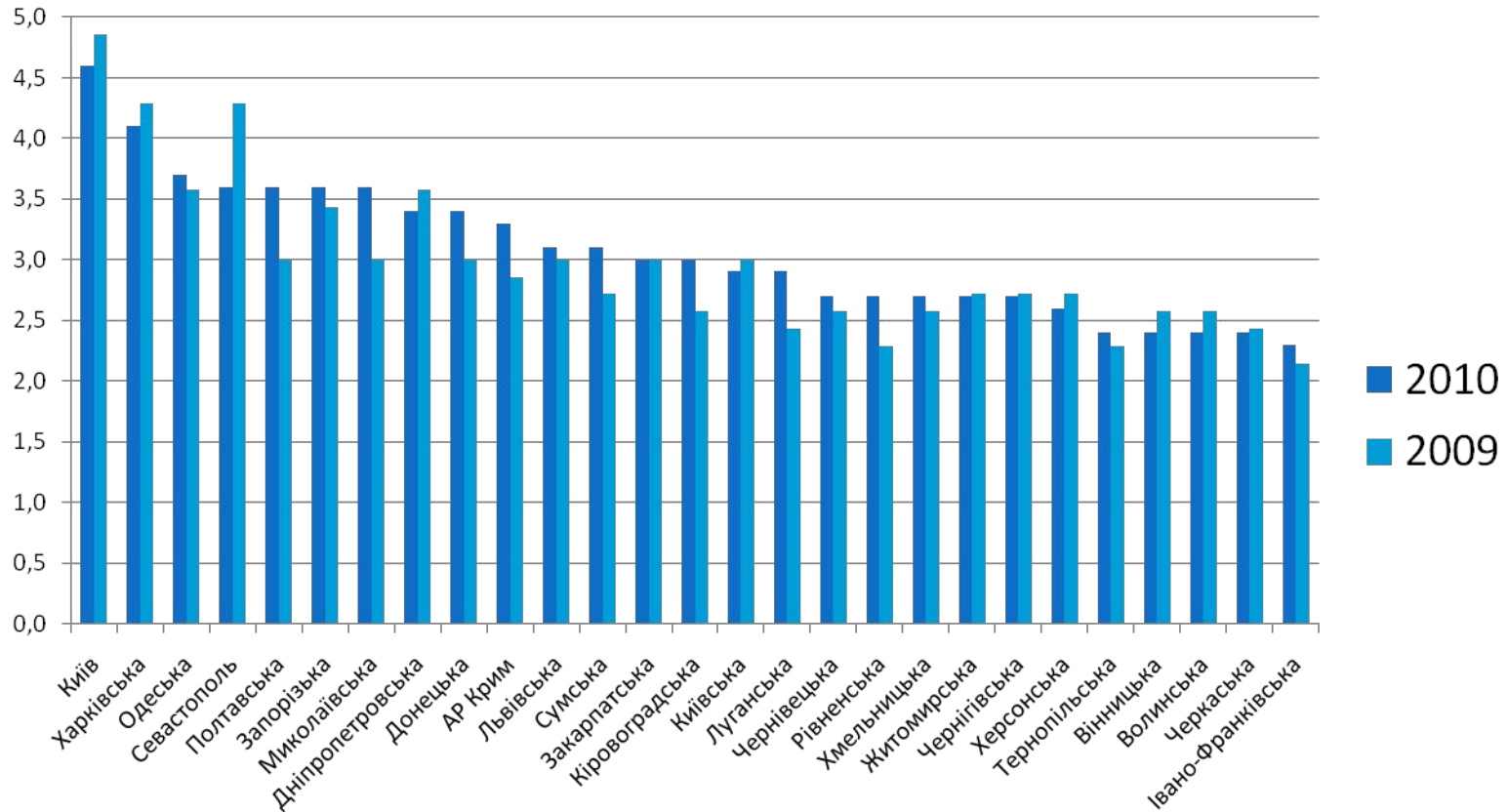
Кращі міста України

Рейтинг українського аналітичного видання

Індекс добробуту

відносні зміни за рік

Показники добробуту

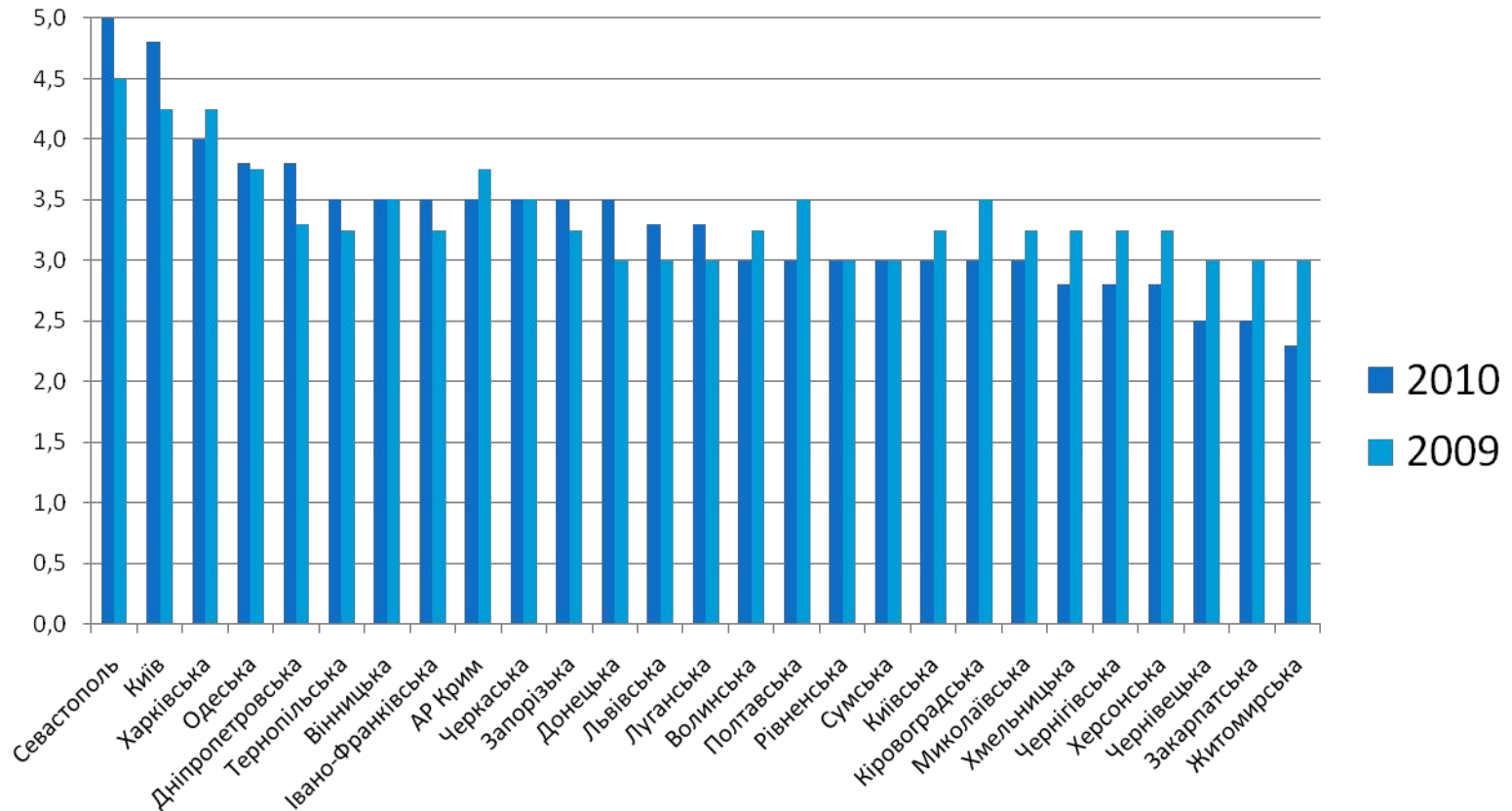
Регіони	ВВП на особу (грн.)	Рівень безробіття (% населення)	Рівень економічної активності (% населення)	Індекс енергетичної ефективності	Приватні витрати на дослідження (% ВВП)	Користувачі Інтернет (на тис. населення)	Особи з науковими ступенями (на тис. населення)	Середній бал
Київ	5	4	5	5	3	5	5	4,6
Харківська	4	5	4	3	3	5	5	4,1
Одеська	3	4	4	5	2	5	3	3,7
Севастополь	3	2	5	5	2	5	3	3,6
Полтавська	5	4	5	3	3	3	2	3,6
Запорізька	4	5	4	2	4	4	2	3,6
Миколаївська	3	5	5	3	5	2	2	3,6
Дніпропетровська	5	3	5	2	2	4	3	3,4
Донецька	5	5	5	2	3	2	2	3,4
АР Крим	2	5	4	4	3	3	2	3,3
Львівська	2	4	3	4	2	4	3	3,1
Сумська	2	3	4	3	5	3	2	3,1
Закарпатська	2	4	4	5	2	2	2	3,0
Кіровоградська	2	3	4	3	5	2	2	3,0
Київська	4	3	4	3	2	2	2	2,9
Луганська	3	5	4	2	2	2	2	2,9
Чернівецька	2	4	2	5	2	2	2	2,7
Рівненська	2	5	3	2	3	2	2	2,7
Хмельницька	2	2	4	4	2	3	2	2,7
Житомирська	2	4	4	3	2	2	2	2,7
Чернігівська	2	3	4	4	2	2	2	2,7
Херсонська	2	2	4	4	2	2	2	2,6
Тернопільська	2	2	3	4	2	2	2	2,4
Вінницька	2	2	4	3	2	2	2	2,4
Волинська	2	2	3	4	2	2	2	2,4
Черкаська	2	2	5	2	2	2	2	2,4
Івано-Франківська	2	3	2	3	2	2	2	2,3

Добробут в регіонах України

- **Київ** має значно вищий рівень добробуту, ніж інші регіони України. Це особливо помітно за рівнем ВВП на особу:
  - у **Дніпропетровській області** – II місце за рівнем ВВП на особу, він вдвічі менший
  - у **Тернопільській області**, що має найнижчий рівень ВВП на особу в Україні, він менший у шість разів
- **Донецька та Дніпропетровська області**, що посіли останнє місце у рейтингу якості життя, мають найвищий рівень ВВП на особу.
- У **західних областях** реальний рівень добробуту може бути вищим, ніж за даними офіційної статистики, через велику кількість трудових мігрантів, надходження від яких переважно лишаються у тіні. Це підтверджується рівнем економічної активності населення, що є значно вищим на Сході.
- **Україна** за часткою інтернет-користувачів дещо випереджає Польщу, але їх розподіл між регіонами дуже нерівномірний:
  - **Київ** – на рівні Нідерландів
  - **Рівненська область** – на рівні Афганістану

Індекс освіти

відносні зміни за рік

Показники освіти

Регіон	Середній бал зовнішнього оцінювання	Частка іноземних студентів (% студентів)	Частка робочої сили з вищою освітою (% робочої сили)	Рівень охоплення дошкільними навчальними закладами (% дітей дошкільного віку)	Середній бал
Севастополь	5	5	5	5	5,0
Київ	5	4	5	5	4,8
Харківська	2	5	5	4	4,0
Одеська	3	5	3	4	3,8
Дніпропетровська	3	3	4	5	3,8
Тернопільська	4	3	4	3	3,5
Вінницька	3	4	3	4	3,5
Івано-Франківська	5	2	5	2	3,5
АР Крим	2	5	3	4	3,5
Черкаська	4	2	3	5	3,5
Запорізька	3	3	3	5	3,5
Донецька	3	3	3	5	3,5
Львівська	5	2	4	2	3,3
Луганська	2	4	3	4	3,3
Волинська	4	2	3	3	3,0
Полтавська	2	3	3	4	3,0
Рівненська	5	2	3	2	3,0
Сумська	2	2	3	5	3,0
Київська	3	2	2	5	3,0
Кіровоградська	2	3	3	4	3,0
Миколаївська	3	2	3	4	3,0
Хмельницька	2	2	2	5	2,8
Чернігівська	3	2	2	4	2,8
Херсонська	2	2	3	4	2,8
Чернівецька	2	2	3	3	2,5
Закарпатська	2	2	3	3	2,5
Житомирська	2	2	2	3	2,3

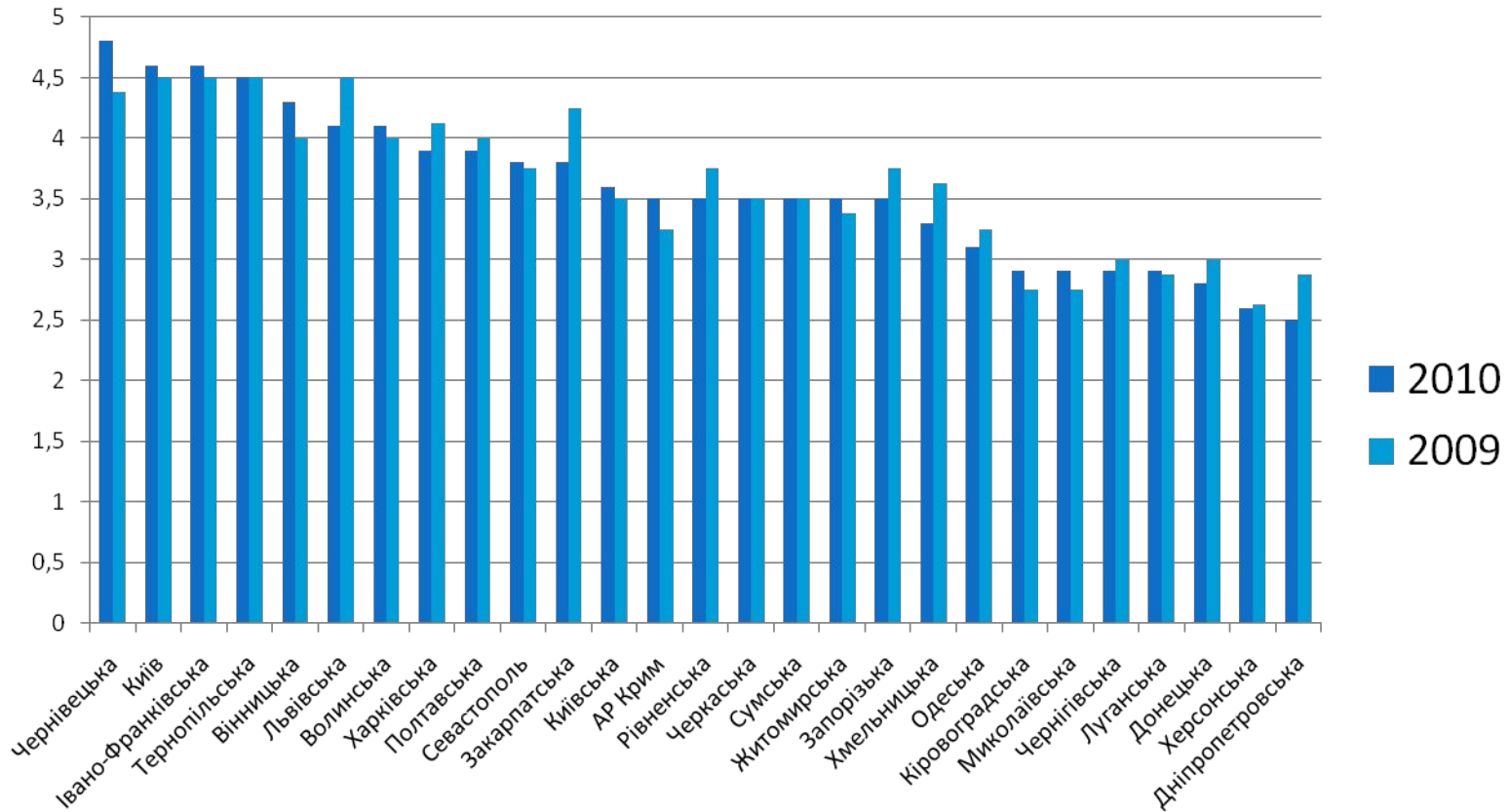

Освіта в регіонах України

- **Київ та Севастополь** значно випереджують решту регіонів України за рівнем освіти, оскільки єдині демонструють високі результати, як за рівнем охоплення населення освітою, так і за її якістю.
- **Харківська, Одеська та Дніпропетровська** – найбільш освічені області України, мають низькі результати за середнім балом зовнішнього оцінювання.
- **Західні області** демонструють переважно вищі результати за середнім балом зовнішнього оцінювання, але традиційно мають нижчий рівень охоплення дітей дошкільними навчальними закладами
- **АР Крим, Одеська та Харківська області** мають найвищу частку іноземних студентів, що зумовлено зв'язками ,збереженими з радянських часів. Частка іноземних студентів в регіонах України не перевищує 3%. Це вказує на низьку конкурентоспроможність української освіти в світі.
- **Робоча сила із вищою освітою** розподілена між регіонами відносно рівномірно: її частка варіюється від 59% у Севастополі до 46% у Київській області.

Індекс охорони здоров'я

відносні зміни за рік

Показники охорони здоров'я

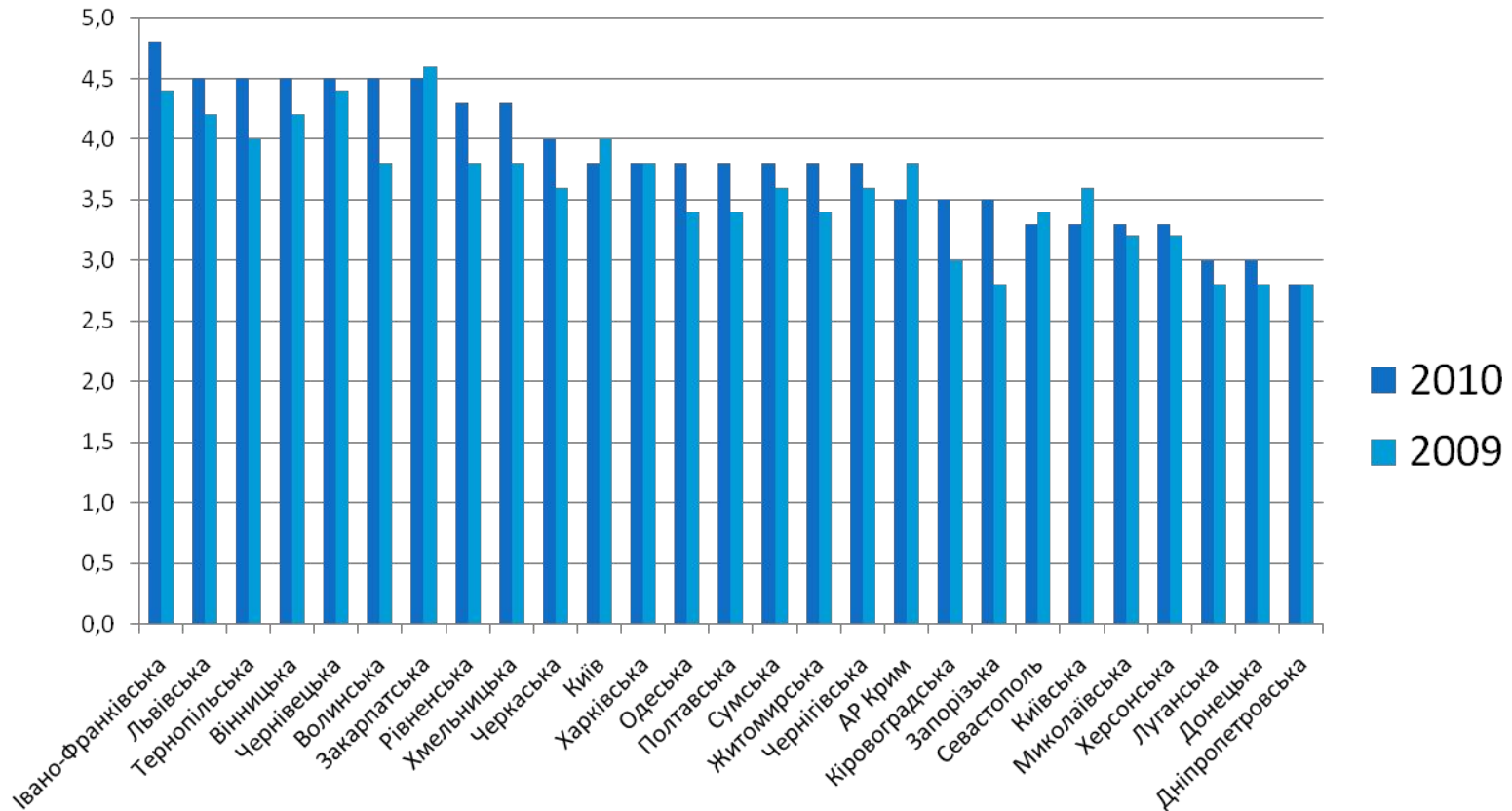
Регіон	Очікувана тривалість життя (років)	Гендерний розрив тривалості життя (років)	Рівень дитячої смертності (на тис. народжених)	Захворіння на ВІЛ/СНІД (на тис. населення)	Захворіння на туберкульоз (на тис. населення)	Кількість лікарів (на тис. населення)	Смертність через отруєння алкоголем (на тис. смертей)	Частка населення, що регулярно палить (% населення)	Середній бал
Чернівецька	5	5	5	5	5	5	4	4	4,8
Київ	5	5	5	4	5	5	5	3	4,6
Івано-Франківська	5	4	4	5	4	5	5	5	4,6
Тернопільська	5	4	5	5	4	4	5	4	4,5
Вінницька	4	4	5	5	4	4	4	4	4,3
Львівська	4	3	5	5	4	5	4	3	4,1
Волинська	3	3	5	5	4	4	4	5	4,1
Харківська	3	4	4	5	4	5	4	2	3,9
Полтавська	3	4	5	5	4	3	3	4	3,9
Севастополь	3	3	5	3	4	4	5	3	3,8
Закарпатська	3	5	2	5	4	2	5	4	3,8
Київська	2	3	5	4	4	2	5	4	3,6
АР Крим	3	4	4	3	3	4	4	3	3,5
Рівненська	3	3	4	5	4	2	4	3	3,5
Черкаська	3	4	3	4	4	2	4	4	3,5
Сумська	3	3	5	5	5	2	2	3	3,5
Житомирська	2	3	5	4	3	2	4	5	3,5
Запорізька	3	4	4	4	4	2	5	2	3,5
Хмельницька	3	3	2	5	4	2	3	4	3,3
Одеська	2	5	4	2	3	3	3	3	3,1
Кіровоградська	2	3	3	5	3	2	2	3	2,9
Миколаївська	2	4	5	2	2	2	4	2	2,9
Чернігівська	2	2	4	3	4	2	2	4	2,9
Луганська	2	3	3	4	3	3	3	2	2,9
Донецька	2	3	2	2	3	4	4	2	2,8
Херсонська	2	3	3	4	2	2	3	2	2,6
Дніпропетровська	2	3	4	2	2	2	3	2	2,5

Охорона здоров'я в регіонах України

- **Київ та Чернівецька область** – найбільш здорові регіони України. Проблемним питанням для них залишається спосіб життя населення, що за даними WHO на 50% визначає рівень його здоров'я.
- **Дніпропетровська та Херсонська області** демонструють найгірші результати з охорони здоров'я через своє географічне розташування. Вони мають типові для східних областей проблеми із тривалістю та способом життя, а також високий рівень захворюваності на ВІЛ/СНІД та туберкульоз, характерні для південних причорноморських регіонів.
- **Західні області** загалом є здоровішими за східні через нижчий рівень споживання алкоголю, куріння та захворюваності на соціальні хвороби.
- **За рівнем дитячої смертності** між регіонами України існує великий розрив: в Закарпатській та Донецькій областях вона майже вдвічі вища, ніж у Полтавській та Київській. Це пояснюється особливостями рельєфу у випадку Закарпаття, та станом докiлля – у випадку Донецької та інших східних областей.

Індекс суспільства

відносні зміни за рік

Показники суспільства

Реґіон	Кількість вбивств (на тис. населення)	Кількість злочинів (на тис. населення)	Індекс Джині	Гендерне співвідношення рівня доходів	Середній бал
Івано-Франківська	5	5	5	4	4,8
Львівська	5	5	4	4	4,5
Тернопільська	5	5	3	5	4,5
Вінницька	5	4	4	5	4,5
Чернівецька	4	5	4	5	4,5
Волинська	5	4	4	5	4,5
Закарпатська	4	5	4	5	4,5
Рівненська	5	5	3	4	4,3
Хмельницька	4	5	3	5	4,3
Черкаська	3	5	3	5	4,0
Київ	5	3	2	5	3,8
Харківська	4	3	4	4	3,8
Одеська	4	4	3	4	3,8
Полтавська	3	4	4	4	3,8
Сумська	3	4	4	4	3,8
Житомирська	3	5	2	5	3,8
Чернігівська	2	4	4	5	3,8
АР Крим	2	3	4	5	3,5
Кіровоградська	3	4	2	5	3,5
Запорізька	5	2	4	3	3,5
Севастополь	3	2	5	3	3,3
Київська	2	4	3	4	3,3
Миколаївська	3	3	3	4	3,3
Херсонська	3	3	2	5	3,3
Луганська	3	2	4	3	3,0
Донецька	3	3	4	2	3,0
Дніпропетровська	3	3	3	2	2,8

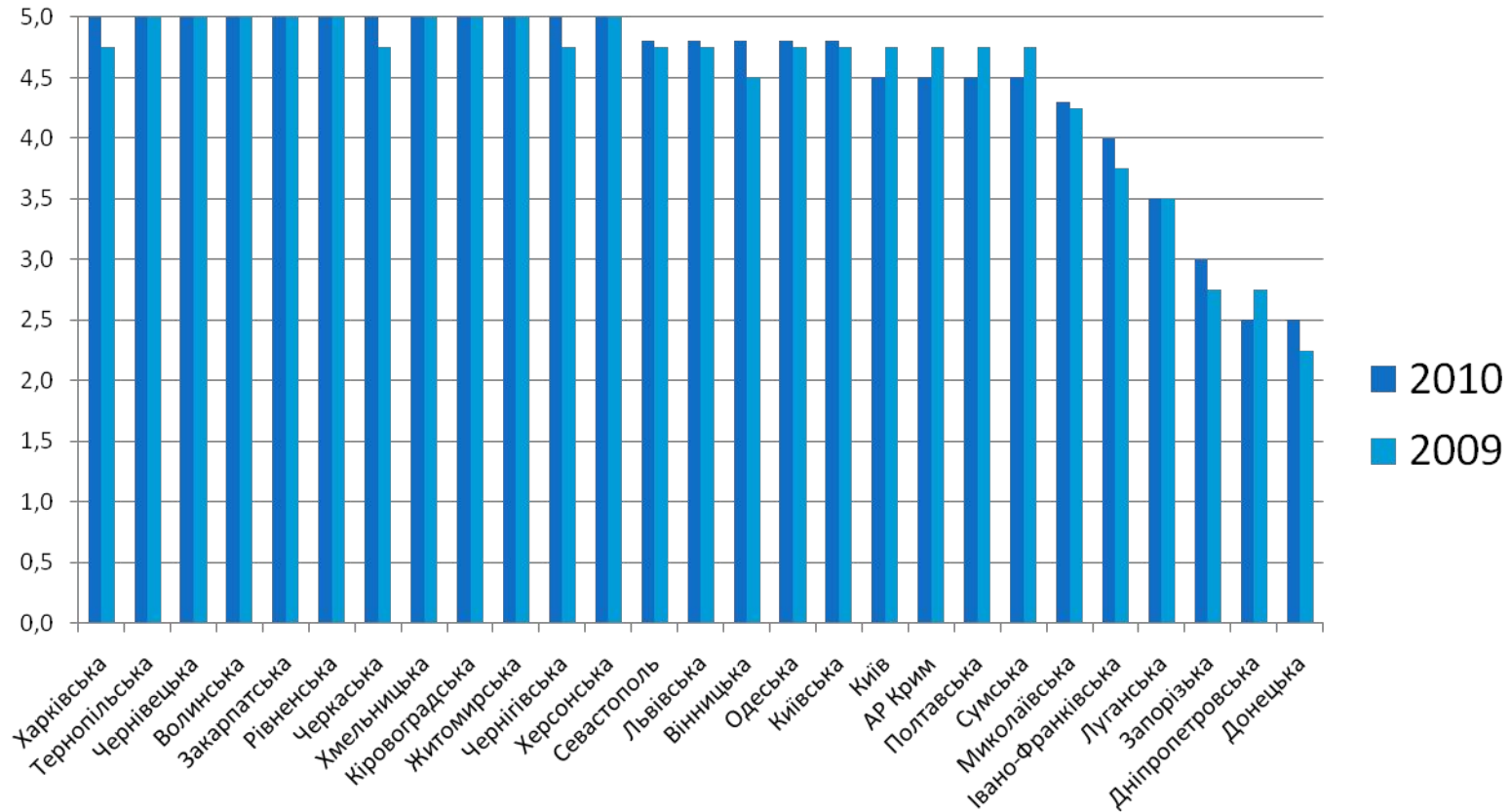
Суспільство в регіонах України

- **Західні області** – беззаперечні лідери за станом суспільства. Причиною є обернена залежність між рівнем урбанізації та станом суспільства регіонів України, оціненого за показниками безпеки та нерівності. Нижча щільність та мобільність населення у селах означає нижчий рівень злочинності, а нижчий рівень доходів – менше нерівності.
- **Східні області** демонструють найгірші результати за станом суспільства. Їх спільною проблемою є рівень безпеки, що визначається кількістю вбивств та злочинів загалом.
- **Київ** має одні з найкращих результатів за кількістю вбивств та гендерною нерівністю у доходах, проте одні з найгірших – за кількістю злочинів загалом та соціальною нерівністю. Це типова картина для європейських мегаполісів.
- **Київська та Запорізька області** – найбільш небезпечні в Україні. В Київській області найвища імовірність бути вбитим, а в Запорізькій – пограбованим. Кількість відповідних злочинів у цих областях майже втричі вища ніж на Заході України.

Індекс довкілля

відносні зміни за рік

Показники довкілля

Регіон	Обсяг шкідливих відходів (кг на особу)	Обсяг викидів у повітря (кг. на грн. ВВП)	Обсяг викидів у повітря (кг на особу)	Рівень забруднення води (м куб. на особу)	Середній бал
Харківська	5	5	5	5	5,0
Тернопільська	5	5	5	5	5,0
Чернівецька	5	5	5	5	5,0
Волинська	5	5	5	5	5,0
Закарпатська	5	5	5	5	5,0
Рівненська	5	5	5	5	5,0
Черкаська	5	5	5	5	5,0
Хмельницька	5	5	5	5	5,0
Кіровоградська	5	5	5	5	5,0
Житомирська	5	5	5	5	5,0
Чернігівська	5	5	5	5	5,0
Херсонська	5	5	5	5	5,0
Севастополь	5	5	5	4	4,8
Львівська	5	4	5	5	4,8
Вінницька	5	4	5	5	4,8
Одеська	5	5	5	4	4,8
Київська	5	5	4	5	4,8
Київ	5	5	5	3	4,5
АР Крим	3	5	5	5	4,5
Полтавська	3	5	5	5	4,5
Сумська	3	5	5	5	4,5
Миколаївська	2	5	5	5	4,3
Івано-Франківська	5	2	4	5	4,0
Луганська	5	2	3	4	3,5
Запорізька	2	4	4	2	3,0
Дніпропетровська	4	2	2	2	2,5
Донецька	3	2	2	3	2,5

Довкілля в регіонах України

- **12 областей** отримали максимальний бал за індексом довкілля. Це означає лише те, що порівняно з рештою регіонів України, вони не мають серйозних проблем з обсягом відходів, станом повітря та води. Серед них переважають західні області, а єдиною східною є Харківська область.
- **Донецька та Дніпропетровська** – найбільш забруднені області України. Схожі проблеми зі станом довкілля мають і решта регіонів, де сконцентровані важка та видобувна промисловість.
- **Київ** має відносно низькі показники обсягу відходів та викидів у повітря, проте проблемою є якість води.
- **Стан довкілля** безпосередньо не залежить від рівня урбанізації регіону: абсолютно урбанізований Київ – посередині рейтингу, одна з найбільш урбанізованих Харківська область – серед його лідерів, а одна з найменш урбанізованих Івано-Франківська – п'ята з кінця.

Три моделі регіонального розвитку

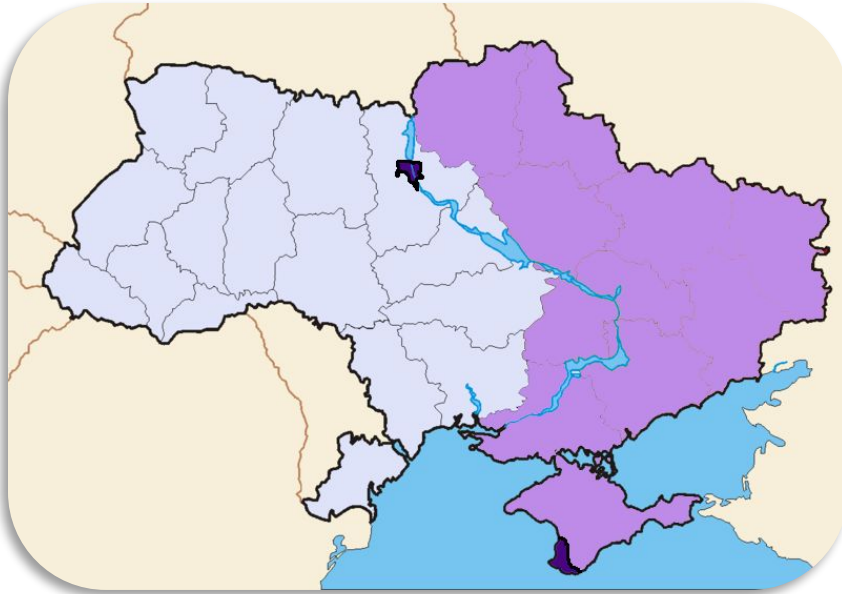
- **Модель сталого розвитку:**

- Характеризується **вищим рівнем добробуту**, що дозволяє забезпечити **кращу якість державних послуг**. Економічний розвиток значною мірою сконцентрований у сфері послуг, що є менш шкідливою для довкілля, порівняно із промисловістю. **Проблемний стан суспільства**, зокрема загального рівня безпеки населення – негативна екстерналія цієї моделі.
- Типова модель розвитку **постіндустріальних** суспільств. Виявилась найбільш ефективною для досягнення вищої якості життя – реалізована лідерами рейтингу регіонів України: містами Київ і Севастополь, та Харківською областю.

Три моделі регіонального розвитку

- **Модель інтенсивного розвитку:**

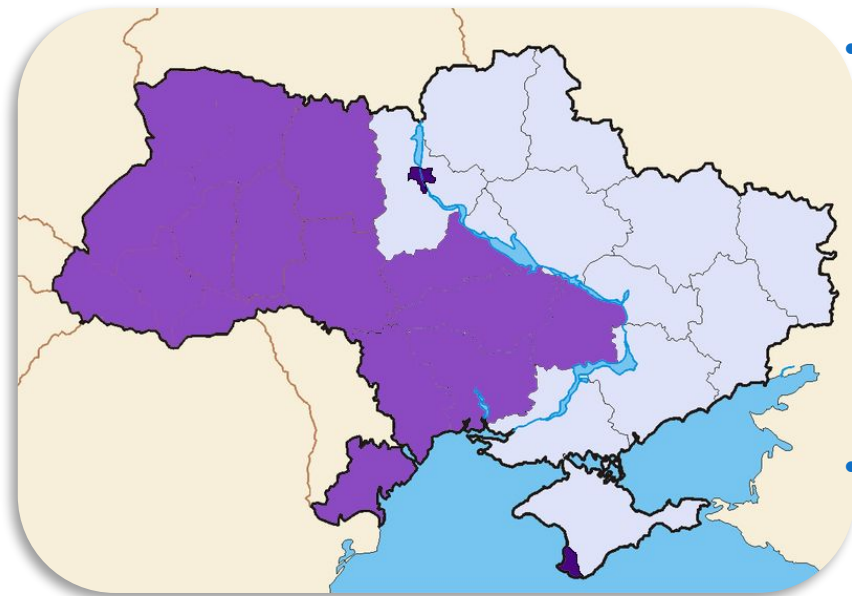
- Характеризується **відносно високим рівнем добробуту та освіти** населення за **проблемного стану суспільства, довкілля та охорони здоров'я**. Локомотивом економічного розвитку є важка та видобувна промисловість, що характерно для **індустріальних** суспільств.
- Модель типова для **високоурбанізованих східних регіонів** України. Може бути ефективною для досягнення високої динаміки економічного зростання, але не спроможна забезпечити сталий розвиток. Економічна криза довела неефективність цієї моделі для досягнення вищої якості життя.

Три моделі регіонального розвитку

- **Модель екстенсивного розвитку:**

- Характеризується **нижчим рівнем добробуту та освіти** за збереження **незабрудненого довкілля, традиційного суспільства та досить високого рівня здоров'я** населення. Нижчий рівень економічного розвитку означає нижчий рівень зайнятості, що створює умови для трудової еміграції.
- Модель типова для **аграрних суспільств та низькоурбанізованих західних регіонів** України. Вона виявилась достатньо ефективною для підтримання вищої якості життя в період економічної кризи.

- **Регіональний розвиток** в Україні дуже нерівномірний та розбалансований:
  - Рівень урбанізації відрізняється у 2,5 рази
  - Рівень ВВП на особу – у 6 разів
  - Частка інтернет-користувачів – у 45 разів
  - Рівень охоплення дітей дошкільними навчальними закладами – в 2 рази
  - Рівень дитячої смертності – в 2 рази
  - Смертність через отруєння алкоголем – в 20 разів
  - Рівень злочинності – в 3 рази
  - Рівень забруднення повітря – у 8 разів
- **Перед Сходом і Заходом** України стоять принципово різні виклики:
  - Для **Сходу** – використати вищий рівень економічного розвитку для поліпшення якості державних послуг, стану довкілля та суспільства.
  - Для **Заходу** – перетворити свої переваги від кращого стану суспільства, довкілля та здоров'я населення на зростання рівня добробуту, але при цьому не втратити їх.

Якість життя в Києві

Місце	Рейтинг
161 місце з 320 міст світу	Рейтинг якості життя 2010 року Mercer
1 місце з 27 регіонів України	Рейтинг якості життя 2010 року МЦПД
2 місце з 55 міст України	Рейтинг кращих міст України 2010 року українського аналітичного видання
2 місце з 7 міст України	Рейтинг великих міст України 2010 року аналітично-дослідницького центру «Інститут міста» (м. Київ)

КИЇВ: СИЛЬНІ ТА СЛАБКІ СТОРОНИ

- ✓ Лідерство Києва в усіх рейтингах якості життя міст та регіонів України не викликає сумнівів
- ✓ Київ – один з трьох регіонів України, що дотримується моделі сталого розвитку, найбільш оптимальної для поліпшення якості життя населення
- ✓ Результати Києва за “вхідними” показниками якості життя (*рівень ВВП на особу, кількість лікарів на особу, кількість інтернет-користувачів тощо*) знаходяться на рівні європейських міст та значно випереджають решту регіонів та міст України

- ✓ Попри абсолютні переваги статусу столиці та міста-регіону, лідерство Києва за якістю життя не є абсолютним: він лише незначно випередив Харківську область у рейтингу регіонів, та поступився Харкову й Одесі у рейтингах міст
- ✓ Номінальна кількість населення Києва становить 2,7 млн. осіб, а реальна перевищує 5 млн. осіб. Це означає, що за такими показниками як рівень ВВП, або кількість лікарів на особу реальні результати Києва можуть бути майже вдвічі гіршими за дані офіційної статистики
- ✓ Результати Києва за “вихідними” показниками якості життя (*рівень захворюваності, дитячої смертності, злочинності тощо*) є посередніми, незважаючи на надзвичайно високі “вхідні” показники

Київ: можливості та загрози

- ✓ Київ має найвищий в Україні демографічний, освітній, інноваційний та економічний потенціал, що створює можливості для повторення “економічного дива” кінця 90-х років ХХ ст., коли Київ значно випереджав решту міст та регіонів України за рівнем розвитку та якістю життя
- ✓ Джерелом економічної потужності Києва є внутрішня міграція, в результаті якої тут зосереджена найбільш освічена, працездатна та конкурентоздатна частина робочої сили України
- ✓ Особливий статус столиці та міста-регіону дає Києву більше можливостей для успішних реформ, зокрема у сфері регуляторного середовища та надання муніципальних послуг, що забезпечать поліпшення якості життя населення

- ✓ Розрив між високими “вхідними” та посередніми “вихідними” показниками якості життя може привести до невідповідності між вартістю та якістю життя в Києві. Прикладом є комунальні послуги, вартість яких в Києві одна з найдорожчих в Україні, а якість – часто одна з найнижчих
- ✓ Динамічний економічний розвиток, що не призводить до кардинального поліпшення якості муніципальних послуг, створює ризик переходу від моделі сталого розвитку до моделі інтенсивного розвитку, що є небезпечним для якості життя населення
- ✓ Стрімке зростання населення Києва за рахунок міграції, разом із невідповідністю між вартістю та якістю життя у ньому, може зробити Київ менш привабливим для проживання заможних верств населення, та спровокувати “синдром американських міст”

Як поліпшити якість життя в Києві?

- Якість муніципальних послуг – це основний чинник якості життя на рівні міста, оскільки вона впливає на рівень добробуту громади, стан місцевого суспільства та довкілля:
  - Адміністративні послуги (надання різноманітних довідок, дозволів, ліцензій) визначають якість місцевого бізнес-клімату, а отже і рівень добробуту громади
  - Технічні послуги (освіта, охорона здоров'я, транспорт, ЖКГ) безпосередньо впливають на якість життя громади: наскільки люди здорові та освічені, наскільки тепло у квартирах, наскільки світло та чисто на вулицях
- Муніципальні послуги це:
  - Для населення – те, що кожний мешканець відчуває на собі щодня
  - Для міської влади – найбільша стаття видатків
- Від якості муніципальних послуг залежить рівень задоволеності населення владою та довіри до неї. Незадоволення низькою якістю послуг, а особливо відсутністю перспектив їх покращення трансформується у незадоволення владою
- Якість муніципальних послуг, на відміну від інших складових якості життя, можна поліпшити без зміни регуляторних умов та залучення додаткових ресурсів